

NASZE ABC

Sila i słabość Japonii

Japonia nie należy do krajów specjalnie bogatych. Dochód przeciętnego Japończyka odpowiada mniej więcej przeciętnemu dochodowi Litwina i Rumuna. Japonia jest natomiast krajem niespotykanej w innych krajach koncentracji kapitału. Dwunastu Japończyków ma majątek zgórą 100 milionów każdy.

Zycie gospodarcze koncentruje się w 8 koncentrach, kontrolujących 38,516 spółek przemysłowych. Dwa największe koncerny Mitsui i Fubisi, rozporządzające kapitałem ponad 5 miliardów jen kontrolują zgórą połowę japońskiego handlu zagranicznego, dwa największe banki, większość towarzystw żegluga i budowy okrętów, większość przemysłu maszynowego i włókienniczego, większość towarzystw ubezpieczeń.

Potęga kapitału znajduje swój wyraz również na terenie politycznym. Dwa największe stronnictwa polityczne zależne są całkowicie od wielkich koncernów. Jedno z nich Minseito, rozporządzające 272 posłami jest finansowane przez koncern Mitsubisi, drugie stronnictwo Seijukai, rozporządzające 175 posłami, finansowane jest przez koncern Fubisi. Tak więc na ogólną ilość 466 posłów 447 jest uzależnionych od wielkich koncernów. Partia robotnicza liczy zaledwie 6 posłów. Jedynie czynności polityczne niezależne od kapitału to są posłowie z grupy arystokratycznej - feodalfnej.

Ta przewaga gospodarcza i polityczna wielkiego kapitału prowadzi do skrajnego wyzysku robotników. Tydzień pracy trwa od 60 do 70 godzin, płace robotnicze stanowią od 6,4 proc. do 30,2 proc. płac produkujących krajów europejskich.

Te fakty, mało u nas znane, tłumaczą wiele. Tłumaczą one zdolność konkurencyjną przemysłu japońskiego nawet na rynkach europejskich. Tłumaczą one cały szereg posunięć japońskich sfer wojskowych, zaniepokojonych rozkładowym wpływem wielkiego kapitału. Te fakty trzeba mieć w pamięci, gdy się czyta o groźbie wojny Japonii czy to z Rosją, czy to ze Stanami Zjednoczonymi.

Kapitalizm japoński jest równocześnie podstawą siły finansowej i źródłem słabości społecznej kraju wschodzącego słońca.

Poprawa w zdrowiu Junoszy-Stępowskiego Gorączka spała lecz operacja konieczna

Wczorajsze doniesienia o stanie zdrowia znakomitego artysty Kazimierza Junoszy-Stępowskiego były uspokajające. Gorączka spadła do 39,2 st., obrzęk dłoni znacznie się zmniejszył, brzydki, szaro-żółty kolor ciała również ustąpił. Chory poczuł się lepiej, rozmawiał z otoczeniem i śmiał się.

Przesilenie gab.netowe w Norwegii

OSLO, 20. I. (PAT.). Norwegii grozi kryzys polityczny, który rozwinie się w ciągu najbliższych tygodni. Rząd p. Mowinckela opiera się na liberałach, którzy po ostatnich wyborach 1933 r. znaleźli się w mniejszości.

Nowe mandaty zdobyli socjaliści, będący w opozycji do rządu. Konserwatyści i agrariusze dotychczas popierali gabinet p. Mowinckela. Obecnie jednak domagają się utworzenia rządu koalicyjnego burżuazyjnych. P. Mowinckel nie chce uwzględnić tych żądań, spowoduje to zapewne upadek gabinetu.

Ustrój korporacyjny w Polsce?

Sensacyjne pogłoski o nowej ordynacji wyborczej

W kołach politycznych rozszły się sensacyjne pogłoski na temat prac przygotowawczych, jakie toczą się w łonie BB nad przyszłą ordynacją wyborczą.

W sprawie tej ścierały się dwa sprzeczne poglądy wśród kierowników sanacji, w końcu jednak miała zwyciężyć teza, że przyszłą ordynację wyborczą należy oprzeć

na zasadzie korporacyjnej

Według naszych informacji u rzeczywistnienie tej zasady ma wyglądać w ten sposób, że listy kandydatów do wyborów będą ustalane nie stronnictwa polityczne, lecz

albo samorządy
a więc sejmiki i rady miejskie albo izby zawodowe
w rodzaju izb rolniczych, handlowo - przemysłowych, rzemieślniczych i t. d.

Ciała te przedstawiają do wyborów w danych okręgach po trójną ilość kandydatów a głosowanie polegałoby

na skreśleniu dwu trzecich przez wyborców z list przedstawionych kandydatów.

Koncepcja ta, o ile zostanie przyjęta, oznaczałaby znacznie głębszą i większą zmianę w naszym życiu politycznym, aniżeli poczynione zmiany w Konstytucji.

Z ostatniej chwili Polska bije Niemców w stosunku 3:1

DAVOS, 20. I. (PAT.). Na mistrzostwach świata w Davos Polska wygrała z Niemcami w stosunku 3:1 w meczu hokejowym.

Obniżenie podatku obrotowego dla płatników płacących ryczałty

W dniu wczorajszym podsekretarz stanu w Ministerstwie Skarbu p. Stanisławski przyjął delegatów Związku Izby Przemysłowo-handlowych i Związku Izby Rzemieślniczych, którzy mu przedstawili dezerat sfer gospodarczych w dziedzinie poboru ryczałtowanego podatku obrotowego w r. 1935.

Jak donosi „Iskra”, życzenia te zostaną uwzględnione przez obniżenie ryczałtowanego podatku obrotowego, pobieranego w r. 1934, o 10 procent. Nadto nastąpi zwolnienie tychże płatników od dalszych 5 proc., o które zostanie podwyższony nadzwyczajny 10 procentowy

dodatek do wszystkich podatków od 1 kwietnia, właściwa więc obniżka podatku wyniesie 15 proc. w stosunku do innych płatników podatku obrotowego. Nadto zostanie w mocy istniejąca już zniżka ryczałtu o 20 proc., z której korzystają wszystkie przedsiębiorstwa prowadzące handel jakimkolwiek artykułem podlegającym scaleniu.

Ryczałt opłacają, jak wiadomo, mniejsze przedsiębiorstwa, o obrotach nieprzekraczających 45 tys. zł. rocznie.

Ilość tych przedsiębiorstw wynosi obecnie 194.434 czyli 30 proc. wszystkich płatników podatku obrotowego.

Na str. 3-ej Do walki z chaosem cen

Wielka akcja „ABC—Nowin Codziennych” o ujednolicienie cen artykułów spożywczych w Warszawie

Konwencja handlowa z Austrią

Ostatni (2-gi w tym roku) numer „Dziennika Ustaw” z 17 b. m. ogłasza tekst konwencji handlowej między Polską a Austrią, podpisaną w Wiedniu 11 października 1933 r.

W ciągu dnia wczorajszego gorączka w dalszym ciągu spadała i wynosiła 37,8. Pomimo tych zewnętrznych objawów polepszenia, nie da się prawdopodobnie uniknąć operacji. Przy łóżu chorego jest stały dyżur lekarski, a w dniu wczorajszym zebrało się ponownie konsylium, złożone z prof. dr. Radlińskiego, dr. Kołodziejkiego, dr. Srokowskiego i radiologa dr. Flokstrumpha — przyjaciela chorego artysty.

Gdyby decyzja co do operacji zapadła, chorego artystę przewieziono by natychmiast do szpitala Czerwonego Krzyża, gdzie dokonano by operacji. Decyzji konsylium oczekiwać należy z godziny na godzinę.

Chory artysta spotyka się ze wzruszającymi objawami współczucia. Ze wszystkich stron napływają zapytania o stan jego zdrowia i szereg osób chciałby go odwiedzić, na co jednak nie pozwalają lekarze, nie chcą męczyć wycieńczonego chorego artysty. Wczoraj zgłosił się w mieszkaniu chorego mistrza młodszy jego kolega sceniczny, p. Butkiewicz, który ofiarował własną krew, gdyby zaszła konieczność transfuzji. Powiadomiony o tem Junosza-Stępowski był niezwykle wzruszony.

Tajemnica promieni kosmicznych wyjaśniona Sensacyjne badania niemieckiego uczonego

BERLIN, 20. I. (tel. wł.). Tuższemu profesorowi Wernerowi Kolhörsterowi udało się przy pomocy współpracowników dokonać doniosłego eksperymentu co do źródła promieni kosmicznych. Pojawienie się nowej gwiazdy w konstelacji Herkulesa w grudniu roku zeszłego dało mianowicie możność stwierdzenia, że rzeczywiście hipoteza upatrująca źródło promieni kosmicznych w powstawaniu nowych gwiazd jest słuszna.

Dzisiejszy „Berliner Tageblatt” przynosi artykuł prof. Kolhörstera opisujący genezę i przebieg tego niezwykle ważnego doświadczenia. Promienie kosmiczne interesują już od 20 lat uczonych, których szczególnie intrygowała ich niezwykle wielka siła przenikania, 10-krotnie przewyższająca siłę najtwardszych promieni radioaktywnych. Już przed wojną dokonywano pomiarów siły tych promieni zarówno w balonach wolnych na wysokości blisko 10 tys. metrów jak i pod wodą, dochodząc do konkluzji, że źródła ich należy szukać poza ziemią. Ponieważ nie pochodzą one od słońca, powstało przypuszczenie, że są wynikiem rozpadania się nieznanych dotąd pierwiastków radioaktywnych, które jeszcze utrzymywały się na gwiazdach młodszego pokolenia.

W miarę jednak dalszych ba-

dań, z których wynikało, że siła promieni kosmicznych jest wynikiem niesłychanie wielkich zbiorników energii, powstała inna hipoteza, wedle której nie położył pierwiastków, ale przeciwnie tworzenie się nowego życia jest ich powodem. Powstała na tem tle teoria, że są one „krzykiem rodzących się atomów”. Jednak i ta hipoteza nie ostała się długo, tak, że ostatecznie pozostały tylko dwie hipotezy — jedna szukająca źródła tych promieni w polach elektrycznych istniejących we wszechświecie między systemami poszczególnych dróg mlecznych, druga — upatrująca ich źródło w katastrofach gwiazdowych, których następstwem jest powstawanie t. zw. gwiazd nowych.

Raz na tysiąc lat, jak stwierdziła astronomia, powstają nowe gwiazdy, toteż twórcy tej hipotezy Baade i Zwicky pocieszały świat, że „już” w ciągu tysiąca lat będzie można zbadać słuszość lub myślność ich hipotezy.

Sposobność jednak trafiła się wcześniej. Gdy 14 grudnia 1934 r. sygnalizowano pojawienie się nowej gwiazdy w gwiazdozbiore Herkulesa, prof. Kolhörster ze swymi pomocnikami przystąpili do gorączkowej pracy, trwającej dzień i noc, przeliczyli ni mniej niż 589.704 promieni kosmicznych, porobili szereg najprecyzyjniejszych pomiarów, i doszli

ostatecznie do ustalenia, że w momencie gdy promienie nowej gwiazdy mogły być w całości przez aparat schwytane, a sama gwiazda najjaśniejszą świeciła, siła promieni kosmicznych na ziemi była o 1 do 2 procent większa.

W ten sposób hipoteza ich, że promienie kosmiczne są wynikiem olbrzymich energii, wyładowujących się przy powstawaniu nowych gwiazd, została potwierdzona. Przypuszczalnie promienie kosmiczne, jakie otrzymujemy na ziemi, pochodzą od 50 do 100 takich nowych gwiazd istniejących obecnie we wszechświecie.

Bony skarbowe we Francji

Jak donosi „Le Journal”, rząd francuski zamierza zażądać od parlamentu podniesienia górnej granicy emisji bonów skarbowych z obecnych 10 miliardów franków do 15 miliardów. Jest to niezbędne dla uzyskania funduszy koniecznych do spłaty krótkoterminowych zobowiązań skarbu państwa w okresie najbliższych miesięcy.

Min. Beck wyjechał do Warszawy

GENEWA, 20. I. (PAT.). Minister Spraw Zagranicznych, Józef Beck, w towarzystwie dyrektora gabinetu Dębickiego, dyrektora Sokołowskiego i sekretarza osobistego Friedricha opuścił Genewę, udając się do Warszawy.

Odjazd min. Laval

GENEWA, 20. I. (PAT.). Minister Laval wyjechał dziś zrana do Paryża, lecz znaczna część delegacji francuskiej pozostała w Genewie wobec wyznaczenia na poniedziałek posiedzenia Rady Ligi Narodów.

Plebiscyt w Austrii Zwycięstwo w Saarze ożywiło nadzieje austriackich narodowych socjalistów

WIEDEN, 20. I. (tel. wł.). W kołach politycznych Wiednia krąży wersja, że von Papen, który — jak wiadomo — jeździł do Zagłębia Saary na plebiscyt, po powrocie miał się wyrazić, że:

„Należy mieć obecnie oczy zwrócone na Austrię, ponieważ idea narodowo - socjalistyczna może tam zwyciężyć tylko od wewnątrz”.

Wzrost nadziei hitlerowców austriackich

Nie wchodząc w to, ile zdanie powyższe ściśle odpowiada prawdzie i czy rzeczywiście zostało ono wypowiedziane przez ambasadora Niemiec, niemniej niezwykle dobitnie charakteryzuje ono niebezpieczeństwo, które zawisło nad Austrią. Wpływ zwycięstwa Hitlera w Saarze na wzrost nadziei austriackich narodowych socjalistów — z dniem każdym przybiera formę coraz to bardziej niepokojącą.

Rząd austriacki, zdając sobie sprawę z narastającego niebez-

pieczeństwa, czyni ze swej strony wszelkie wysiłki, aby powstrzymać i osłabić potężniejącą wciąż falę ataku hitlerowskiego. Jednakże z obserwacji pewnych objawów odnosi się wrażenie, że wysiłki te nie na wiele pomogą.

Instrukcje Berlina

Pod wpływem zwycięstwa 13 stycznia, partia narodowo - socjalistyczna Austrii rzekomo robiła po nieudanym okresie terroru, zreorganizowała się i okrzepła. Przyczynił się zresztą do tego Berlin, wyznaczając nowego kierownika w osobie inż. Neubachera, oraz wydając instrukcje zarzucenia dawnych metod walki terrorystycznej, która raczej szkodziła idei hitlerowskiej i jednoczyła Austrię. Zwycięstwo w Saarze udowodniło Hitlerowi, że forma demokratycznego głosowania ludowego, odpowiednio przygotowanego propagandą i staranną organizacją, jest bronią o wiele skuteczniejszą, aniżeli bomba i rewolwer zamachowca.

W związku z tem instrukcje

berlińskie zmierzają ku przygotowaniu ludności do hasła urzędnia plebiscytu na wzór Saary co do formy rządu i stosunku do Niemiec. Hasło to zręcznie lansowane od dnia 13 stycznia przez kierownictwo austriackiej partii narodowo - socjalistycznej, ma wielką siłę przyciągającą i niewątpliwie stanowi poważną groźbę dla obecnego rządu i to zarówno pod względem wewnętrznym - politycznym jak i zewnętrznym.

Właściwa taktyka

Rząd austriacki widzi nadciągające niebezpieczeństwo i przyznać należy, że niebardzo wie, jak je sparować. W tej chwili nie zagraża ono bezpośrednio. Berlin prowadzi zbyt zręczną i ukrytą grę, abyby od razu i inicjatywą występować. Należy się liczyć z tem, że przystępuje ją na terenie Austrii przez propagandę swych pełnomocników, a na terenie europejskim, zwłaszcza w krajach anglosaskich, czujących na metody demokratyczne — ofensywą dyplomatyczną.

Również Gdańsk i Klaipeda

Wyraz niepokojowi dają pisma wiedeńskie. „Neuer Wiener Abendblatt” twierdzi, że położenie Austrii nie jest dostatecznie jasne, że narodowi socjaliści rozpoczęli już zamaskowaną ofensywę, czem wywołują w kołach rządzących poważne obawy. Cytując zdanie paryskiego wydania „New York Herald”, „Neues Wiener Abendblatt” zaznacza, że ofensywa hitlerowska na terenie Austrii zbiega się z taką samą ofensywą w Gdańsku i Klaipędzie.

Ze rząd austriacki docenia niebezpieczeństwo, świadczy fakt, że na ten temat właśnie konferował z Lavalem w Genewie bar. Berger, przedstawiciel rządu austriackiego, który równocześnie ustalił z francuskim Ministrem Spraw Zagranicznych datę paryskiej wizyty kanclerza Schuschnigga. Podobno nastąpi ona w początkach lutego bież. roku. W czasie wizyty kanclerz Schuschnigga poruszy sprawę konkretnych układów, dotyczących ochrony Austrii przed Anschlussem i przedstawi plan stłumienia w zarodku nowych prób zamachu stanu w Austrii.

Pod stopami rządu austriackiego ziemia zaczyna się palić. Trudno dziś przewidzieć kiedy wybuchnie wulkan nowej rewolty hitlerowskiej i w jakiej formie objawi się ona. W każdym razie we Wiedniu utrwała się przekonanie, że dziś dzień ten nadciąga z nieuchronioną koniecznością.